

РОЗДІЛ 2. СОЦІОЛОГІЧНІ СТУДІЇ

2.1. Прикладні аспекти науки управління суспільством

Тищук О. М.

m721.281.1@ukr.net

аспірант кафедри соціології і публічного управління

НТУ «Харківський політехнічний інститут»

м. Харків, Україна

КРИТЕРІЇ УСПІШНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Реалізація функції управління суб'єктом управлінської діяльності, незалежно від його персоналії та рівня актуалізації об'єкту управлінської діяльності, потребує наявності, з одного боку, наукового підґрунтя для формулювання управлінських рішень, а з іншого – ресурсів для його забезпечення. Кожен з цих напрямів не лише може, а й повинен розглядатися через призму потенціалів державно-управлінської науки, а саме тієї її частини яка зосереджена на опрацюванні змісту технологій управлінських впливів та розробці інструментарію їх використання на практиці. Традиційно вважається, що зміст управлінської технології може бути розкритим через призму: сукупності знань щодо способів та форм використання потенціалів складових (елементів, підсистем тощо) системи управління; сукупності операцій та процедур; діалектичної єдності методів, інструментів та процесів; поняття сукупності методів, інструментів, процесів; організацію (впорядкування) дій; специфікації інформації технологічного процесу [4]. Не дивлячись на той факт, що кожна з цих детермінант заслуговує на окрему увагу дослідників, вважаємо за можливе обмежити коло нашого пошуку, принаймні у межах цієї публікації, розглядом останнього із згаданих вище напрямів актуалізації поняття

управлінської технології, а саме концептом «технологія – це інформація, яка специфікує технологічний процес» (Д. Хей, Д. Морріс). Інформаційний ресурс все далі частіше розглядається на рівні основного ресурсу управлінської діяльності. Отримання інформації щодо об'єкту управління може бути здійснено за допомогою відносно простого та не затратного у використанні методу опитування (анкетування; глибинне інтерв'ю тощо). Серед методологічних питань використання цього методу зазвичай виділяють ті з них, які зосереджені на визначенні фокусу уваги збору інформації (формулювання питань опитування) та конкретизації вибірки (конкретизація кола респондентів). Приймаючи до уваги обмеженість обсягів цієї публікації зосередимось лише на першій частині цих питань, а саме – конкретизації предмету опитування. Отже, у якості об'єкту безпосередньої уваги нами було обране інформаційне забезпечення публічної політики у сфері забезпечення якості вищої освіти в Україні. Предмет уваги цієї публікації було ідентифіковано на рівні критеріїв успішності реалізації публічної політики у сфері забезпечення якості вищої освіти в Україні. Іншими словами, наша дослідницька увага буде зосереджена на конкретизації тих критеріїв, за якими може бути оцінена результативність публічної політики щодо забезпечення якості вищої освіти. У якості методологічного підґрунтя для розвитку відвідної проблематики нами були обрані наукові праці представників харківської управлінської школи, а саме: вчених з Національного університету цивільного захисту України [2, 3] та Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» [1,5].

Залишаючи поза увагою проведений нами аналіз наукових праць згаданої вище наукової школи, а також деяких інших джерел наукової інформації, вважаємо за доцільне зосередитись на висвітленні його результатів відповідно до обраного предмету наукової уваги. За результатами проведеного аналізу нами були визначені такі основні критерії успішності реалізації публічної політики у сфері забезпечення якості вищої освіти в Україні: 1) умовно об'єктивні критерії успішності: узагальнений рівень позиціонування вітчизняних ЗВО у

міжнародних університетських рейтингах; рейтинг ефективності функціонування національних систем вищої освіти; співвідношення витрачених на утримання та розвиток системи вищої освіти України фінансових ресурсів до кількості включених до міжнародних рейтингів вітчизняних ЗВО (обсяг витрачених ресурсів до отримання результату); рівень інтернаціоналізації вищої освіти (співвідношення між студентами які є громадянами України до студентів-іноземців) тощо; 2) умовно суб'єктивні критерії успішності: рівень безробіття серед осіб які мають вищу освіту та час необхідний для пошуку фахівцем з вищою освітою місця роботи за кваліфікацією; рівень конкурентоспроможності викупників ЗВО на вітчизняному та міжнародному ринках праці; співвідношення рівня заробітної плати фахівців з вищою освітою до рівня заробітної плати фахівців які її не мають; результати акредитації освітньо-професійних та освітньо-наукових програм; рівень забезпеченості економіки фахівцями потрібної кваліфікації у необхідних обсягах; рівень задоволеності бенефіціарів та стейкхолдерів якістю вищої освіти; конкурс на вступ до ЗВО.

Використана література:

1. Дистанційна форма здобуття вищої освіти: аналіз думки студентів щодо якості, переваг і недоліків [електронний ресурс] / [С.А. Мороз, О.Г. Романовський, В.М. Мороз та ін.] // Інформаційні технології та засоби навчання. – 2020. – Том 79, № 5. – Режим доступу до журн.: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/3340>
2. Мороз С. А. Державне управління розвитком трудового потенціалу ВНЗ: компетенція людини, університету та держави [електронний ресурс] / С. А. Мороз // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2016. – № 4. – Режим доступу до журн.: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2016_4_11
3. Забезпечення якості вищої освіти: практика оцінювання та напрями вдосконалення державної політики у сфері вищої освіти: монографія / С. Мороз, І. Бука, С. Бука, В. Мороз. Львів: Новий Світ-2000, 2022. – 454 с.
4. Пальчук О.В. Гуцалюк О.М. Підходи до визначення поняття «технологія управління» діяльністю підприємства / О.В. Пальчук, О.М. Гуцалюк // Наукові

праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. – 2011. – Вип. 19. – С. 349-355

5. Соціологічний супровід моніторингу якості освіти в сучасному університеті: монографія / [М.В. Бірюкова, С.А. Мороз, О.О. Труш та ін.] за ред. В.М. Мороза, Д.А. Терещенко. – Львів: Новий Світ-2000, 2023. – 489 с.